

Leipäviljan ja perunan luovutusjärjestelmä sato- kautena 1943—44.

Vuonna 1943 alkavana satokautena tulee leipäviljan ja perunan luovutusvelvollisuus määrättäväksi eräissä suhteissa uusien perusteiden mukaan. Oleellisin ero entisen ja uuden luovutusjärjestelmän välillä on siinä, että entisessä järjestelmässä leipäviljan perusluovutusvelvollisuus ja perunan luovutusvelvollisuus on määrätty viljelijän ilmoittaman leipävilja- ja peruna-alan mukaan, kun se uudessa luovutusjärjestelmässä määrätään etukäteen kunkin viljelmän kokonaispeltoalan ja ensisijaisesti viime vuoden leipäviljan ja perunan viljelyksessä olleen peltoalan perusteella.

Viljelijöille ilmoitetaan siis tänä vuonna jo etukäteen, ennen kevätkuokauskautta ja kevätkylvöjä, kuinka suurelta pinta-alalta heiltä tänä vuonna tullaan määräämään leipäviljan perusluovutusvelvollisuus ja perunan luovutusvelvollisuus. Nämä ilmoitukset antaa kansanhuoltolautakunta erikoisilla sitä varten painetuilla lomakkeilla kullekin maanviljelijälle erikseen. Heti kun lomakkeet on saatu valmiiksi ja muut alustavat työt ilmoittamista varten tehty, ryhdytään ilmoitusten jakoon.

Leipävilja.

Leipäviljan perusluovutusvelvollisuus määrätään seuraavalla tavalla: Kutakin kuntaa tai muuta kansanhuoltoministeriön määräämää aluetta varten vahvistetaan vähimmäistavoite leipäviljan

osalta. Tätä varten otetaan lähtökohdaksi kussakin kunnassa leipäviljan viljelyksessä keskimäärin vuosina 1939—1942 olleen alan osuus kunnan kokonaispeltoalasta. Tämän perusteella vahvistetaan kunnan leipäviljelysalaprosentti sellaiseksi kuin kuntaa varten asetettavan leipäviljan viljelystavoitteen kohtuudella voidaan katsoa edellyttävän. Näin saadaan se vähimmäisleipävilja-ala määrätyksi, jolta kussakin kunnassa leipäviljan perusuovutusvelvollisuus lasketaan. Olettakaamme, että kunnan kokonaispeltopinta-ala olisi 1,000 ha ja sen vähimmäisleipäviljätavoitteeksi olisi määrätty 17 %. Tällöin lasketaan perusuovutusvelvollisuus sanotussa kunnassa vähintään 170 ha:n alalta leipäviljaa. Sen leipävilja-alan, jolta kullakin viljelmällä perusuovutusvelvollisuus lasketaan, määrää kansanhuoltolautakunta, pitäen tällöin perustana kunkin viljelmän leipävilja-alaa vuonna 1942. Jos viljelmän prosenttuaalinen leipävilja-ala olisi vuonna 1942 ollut kunnalle vahvistettua tavoiteprosenttia pienempi — sanokaamme, että viljelmällä olisi v. 1942 viljelty leipäviljaa alalla, joka vastaa vaikka 14 % viljelmän kokonaispeltopinta-alasta — vahvistetaan leipäviljan perusuovutusvelvollisuus kunnan vähimmäistavoitteen mukaiseksi, siis tässä tapauksessa 17 %:n mukaan. Kansanhuoltolautakunnan näin määräämältä alalta on viljelijä leipäviljaan nähden perusuovutusvelvollinen siten, että tämän viljelysalan pinta-ala kerrotaan kuntaa varten vahvistetulla satoluvulla.

Muissa tapauksissa perusuovutusvelvollisuus lasketaan vuoden 1942 leipävilja-alan mukaan. Kun kuitenkin saattaa tapahtua, että joku viljelijä on viime vuonna viljellyt poikkeuksellisen runsaasti leipäviljaa, voivat perusuovutusmäärät hänen kohdaltaan täten muodostua kohtuuttoman suuriksi. Tämän vuoksi määrätään kullekin kunnalle myöskin enimmäistavoite, jota suuremmalta alalta ei leipäviljan perusuovutusvelvollisuutta lasketa. Olkoon se edelliseen esimerkkiin nopautuen vaikka 27 %. Jos nyt jollakin viljelmällä on viime vuonna ollut leipäviljaa kasvussa esim. 30 % pelloista, ei siltä perusuovutusvelvollisuutta lasketa 30 %:n vaan korkeintaan 27 %:n mukaan.

On huomattava, että perusuovutusvelvollisuuden alaista on

se leipävilja, joka saadaan lasketuksi siten, että viljelijälle ilmoitettu leipävilja-ala kerrotaan kunnan satoluvulla. Kuitenkin on edelleenkin voimassa se pääperiaate, että viljelijä on velvollinen määrääjassa luovuttamaan kaiken viljelmällä saadun leipäviljan lukuunottamatta niitä määriä, jotka hän kansanhuoltoministeriön vahvistamien perusteiden mukaan saa omassa taloudessaan käyttää. Leipäviljan luovutusvelvollisuus jakautuu siis edelleenkin perusluovutusvelvollisuuteen, joka määrätään pinta-alan ja satoluvun perusteella, ja täydennysluovutusvelvollisuuteen, joka tarkoittaa sen luovutuksenalaisen leipäviljan luovuttamista, mikä perusluovutusvelvollisuuden täyttämisen jälkeen jää viljelijälle, kun on otettu huomioon ne leipäviljamäärät, jotka viljelijä saa omassa taloudessaan käyttää. Kuten viime vuonnakin luetaan leipäviljaksi ruis, vehnä, ohra, herne ja fattari sekä sellainen sekavilja, joka on saatu viljelemällä mainittujen viljalajien seassa enintään 40 % kauraa ja rehupalkokasveja.

Peruna.

Perunan luovutusvelvollisuus määrätään muuten samalla tavalla kuin leipäviljan perusluovutusvelvollisuus, mutta sen osalta määrätään se pinta-ala, jolta perunan luovutusvelvollisuus tullaan laskemaan, viime vuonna perunan viljelyksessä olleen pinta-alan perusteella siten, että luovutuksen alainen ala on 125 % edellisen vuoden perunapinta-alasta. Jos kuitenkin näin laskettu pinta-ala on pienempi kuin kuntaa varten vahvistettu vähimmäistavoitteen mukainen peruna-ala, määrätään viljelmän perunanluovutusvelvollisuus kunnan vähimmäispinta-alan mukaan. — Enimmäisrajaa ei perunalle ole asetettu.

Kokonaispeltoala.

Viljelmän kokonaispeltoalaksi katsotaan, jollei muuta luotettavaa selvitystä siitä saada tai esitetä, se peltoala, jonka mukaan viljelmän tuotto on määrätty vuodelta 1942 toimitetussa kunnallistaksoituksessa. Jos viljelmän kokonaispeltoalaan kuitenkin sisältyy pelloksi raivattua alaa, jolta ei vielä ole korjattu

satoa, vähennetään tämä ala kokonaispeltoalasta. Jos osa viljelmän kokonaispeltoalaan luettavasta alueesta on kiinteistön tai sen osan luovutuksen tai vuokralle antamisen johdosta siirtynyt toisen hallintaan ennenkuin siltä vuonna 1943 on korjattu satoa, vahvistaa kansanhuoltopiiri asianomaisen hakemuksesta tai kansanhuoltolautakunnan esityksestä, kuinka suuriksi viljelmän kokonaispeltoala ja vuoden 1942 leipävilja- ja peruna-alat on katsottava. Piiritoimiston on samalla määrättävä, kuinka suuriksi vastaavat alat on vahvistettava sen viljelmän osalta, johon viljelijän hallinnasta siirtynyt alue kuuluu.

Oikeutta vuoden 1943 leipävilja- tai perunasadon korjaamiseen ei saa luovuttaa toiselle. Viljelmään kuuluvaa aluetta, jolle on kylvetty leipäviljaa tai istutettu perunaa, ei myöskään saa vuokrata tai luovuttaa toisen käyttöön ilman kansanhuoltolautakunnan lupaa, ennenkuin siltä vuonna 1943 on korjattu sato.

Satolukujen määrääminen.

Luovutusmäärät vahvistetaan siis siten, että viljeltävän alueen pinta-ala kerrotaan satoluvulla. Leipäviljan ja perunan satoluvut kuhunkin kuntaan vahvistaa kansanhuoltoministeriö maatalousministeriön asettaman toimikunnan ehdotuksesta. Leipäviljan varsinainen satoluku on yleensä vahvistettava siten, että alueella vuonna 1943 viljeltyjen leipäviljalajien keskimääräiset hehtaarisadot arvioidaan ja vähennetään niistä siemeneksi tarvittavat määrät. Näin saadaan kunkin leipäviljan nettosadot. Ottamalla huomioon, kuinka suurella alalla kutakin leipäviljalajia kunnassa on kaikkiaan viljelty, lasketaan leipäviljan yhteinen keskimääräinen nettosato hehtaaria kohden. Saatu keskiarvo, josta kansanhuoltoministeriö voi vielä vähentää kohtuulliseksi harkitsemansa osan, katsotaan leipäviljan varsinaiseksi satoluvuksi kysymyksessä olevassa kunnassa.

Perunan satoluku vahvistetaan siten, että kunnan keskimääräinen perunasato hehtaaria kohden vuonna 1943 arvioidaan ja saadusta määrästä vähennetään siemeneksi tarvittava määrä. Siitä voidaan myöskin tehdä kohtuulliseksi harkittu vähennys.

Kansanhuoltoministeriö voi lisäksi määrätä, että leipäviljan varsinaisen satoluvun ohella on joillakin alueilla sellaisten viljelmien osalta, joiden viljelyn maan laatu on keskimääräistä huonompi, ministeriön vahvistamien perusteiden mukaan sovellettava alempaa satolukua.

Keskimääräisten hehtaarisatojen arvioimista varten viljelijän on vaadittaessa annettava tarvittavat selvitykset henkilöille, joiden on hankittava tietoja sadon arvioimista varten. Tällaisilla henkilöillä on oikeus tarvittavassa laajuudessa suorittaa viljelmällä mittauksia, punnituksia ja koepuinteja sekä muita arvioimisen suorittamista varten välttämättömiä tarkastuksia. Kansanhuoltoministeriö voi myös määrätä, että viljelijän on annettava muitakin tietoja ja selvityksiä, ja voidaan viljelmällä tarvittaessa suorittaa myös sen peltoalaa ja tämän käyttöä koskevia tarkastuksia.

Anomus luovutusvelvollisuuden alentamisesta.

Kun määräysten mukaan leipäviljan perusluovutusmäärää ja perunan luovutusmäärää laskettaessa otetaan perusteeksi viljelmän vuoden 1942 leipävilja- ja peruna-ala, voivat luovutusmäärät muodostua kohtuuttoman suuriksi siinä tapauksessa, että vuoden 1942 leipävilja-ala viljelmällä aikaisemmin leipäviljan viljelyksessä olleeseen alaan verrattuna on ollut suhteellisen suuri, tai jos viljelmän peruna-ala vuonna 1942 on ollut alueen muiden viljelmien peruna-alaan verrattuna suhteellisesti huomattavan suuri. Tämän johdosta on määrätty, että kansanhuoltolautakunta voi viljelijän viimeistään vuoden 1943 kesäkuun aikana tekemästä anomuksesta kansanhuoltoministeriön antamien ohjeiden mukaan tällaisissa tapauksissa vahvistaa luovutuksen perusteena olevan leipävilja- ja peruna-alan pienemmäksi kuin mitä määräykset muuten edellyttäisivät.

Tuotteista maksettava korvaus.

Luovutetuista tuotteista maksetaan niille vahvistetun ylimmän hinnan mukainen korvaus, paitsi milloin ne ovat normaali-laatua huonompia. Jos tuotteiden luovutusvelvollisuus on määrä-

aikana jätetty täyttämättä, on korvaus enintään 10 prosenttia vahvistettua hintaa alempi.

Tässä yhteydessä on erikoisesti huomattava laki leipäviljan tuotannon tukemisesta. Sen mukaan viljelijälle, joka satovuotena 1943—1944 tuottaa yleiseen kulutukseen leipäviljaa viljelmän jokaista peltohehtaaria kohden enemmän kuin 80 % mainittuna vuonna asianomaisessa kunnassa keskimäärin peltohehtaaria kohden saaduksi arvioidusta leipäviljan nettosatomäärästä, suoritetaan ylimenevältä osalta valtion varoista palkkiota 1 markka viljakiloa kohden. Yleiseen kulutukseen tuotetuksi leipäviljaksi lasketaan tällöin se leipävilja, joka vuoden 1943 sadosta on myyty kesäkuun 30 päivään 1944 mennessä, kuten myöskin ne leipäviljamäärät, jotka viljelijä saa omavaraisruokakuntaansa varten varata satovuoden 1943—44 ajaksi.

Varovainen esimerkki valaiskoon asiaa. Kunnan keskimääräiseksi leipäviljan nettosatomääräksi hehtaaria kohden on arvioitu 1,200 kg. Tästä 80 % on 960 kg. Viljelijällä on 10 ha:n alalla leipäviljaa ja hän luovuttaa siitä yleiseen kulutukseen keskimäärin 1,500 kg hehtaaria kohden. Hän saa tällöin palkkiota jokaista hehtaaria kohden 1,500: — 960: — eli 540: — ja 10 ha:lta näin ollen 5,400: —.